

EN ENGLÆNDER I MOSKVA

An Englishman Abroad. England 1983.

P-selskab: BBC. **P:** Innes Lloyd. **P-ledere:** Peter Hider, Tom Kingdon. **Instr:** John Schlesinger. **Manus:** Alan Bennett. **Foto:** Nat Crosby (farve). **Klip:** Ken Pearce. **P-tegn:** Stuart Walker. **Rekvis:** Celia Bobak. **Kost:** Amy Roberts. **Musik:** George Fenton. **Tone:** Richard Manton, Ron Edmonds, Philips Kloss.

Medv: Alan Bates (Guy Burgess), Coral Browne (Coral Browne), Charles Gray (Claudius), Harold Innocent (Rosenkrantz), Vernon Dobtcheff (Guildestern), Mark Wing-Davey (Hamlet), Douglas Reith (Toby), Peter Chelsum (Giles), Judy Gridley (Tessa), Denis Hawthorne (skrædder), Trevor Baxter (leder af pyjamasforretning), Roger Hammond (ekspedient i skobutik), Alexei Jawdokimov (Tolya), Matthew Sim (drengen), Molly Veness (Mrs. Burgess), Charles Lamb (George), Bibs Ekkel (mand på gaden), Czelaw Grocholski, Ljubima Woods (hotelreceptionister), Helen Rapp (toilet dame), Lucy Dulyk (dørvogter ved teater), Yona Gailit (etageopsyn), Margaret Lacy (kvinde i butik).

Længde: 60 min. **Prem:** 8.8. 84-TV.

A star is born

Instruktør: GEORGE CUKOR

Jeg kender ingen, der er gået uberørt fra »A Star is Born« – og det uanset hvilken version, der er blevet vist. Den er i ordets egentligste forstand et melodrama, og filmen er det egentlig også i den let nedvurderende betydning, vi oftest bruger ordet. Men paradoksalt vendes alt til filmens fordel, og det er næppe urimeligt at betragte den som et af Hollywoods store mesterværker.

Det har i hvert fald været tilfældet for manden bag denne version, Ron Haver, der i en artikel i »American Film« (july-august 1983) detaljeret har redegjort for det detektivarbejde, der måtte til, før han kunne få »A Star is Born« til at ligne den udgave, George Cukor forestillede sig, da han i 1953 begyndte at planlægge filmen, der var tænkt som Judy Garlands come back-film. For Cukor var det en vigtig film, og han har senere fortalt Gavin Lambert (i dennes bog: »On Cukor«) at »it's one of the sad things of all time, the way the studio cut that picture! they not only cut it, they took the negative away and melted it down for silver. Judy Garland and I felt like the english queen who had 'Calais' engraved on her heart. Bloody Mary, wasn't it? Neither of us could ever bear to see the final version.«

Filmene var oprindeligt 182 minutter lang, som den tog sig ud i amerikanske biografteatre. Produktionselskabet

Warner Bros havde nemlig uden at konsultere Cukor besluttet, at når nu Judy Garland var en musical-stjerne, og når nu filmen var tænkt som hendes come-back, så måtte der mere musik til, hvorfor man lod koreografen Richard Barstow i samarbejde med Roger Edens og Gene Allen (henholdsvis musikekspert og production designer) kreere »Born in a Trunk«-nummeret. Og man klippede. Ikke bare et eller to eller tre steder, men mange steder. Helt ned til 152 minutter, så biografteatrene kunne klemme en ekstra daglig forestilling ind.

Cukor: »but they cut so many important scenes. The romance between Judy Garland and James Mason was much more clearly developed. There was an excellent scene when they quarrel and she runs away, and he tries to find her . . . Then they go to a preview together . . . and when he proposes to her, there's a wonderful number with both of them on a sound stage and everyone around can hear him proposing . . .«

Denne sidst nævnte scene er tydeligvis blevet fundet af den før nævnte Ronald Haver. Og den er, som Cukor så rigtigt siger, ganske *wonderful*. Judy Garland er i færd med at prøve en sang, og under en pause snakker hun med James Mason, der frier til hende. Uden deres vidende har studiets teknikere ladet en mikrofon være inden for lyttevidde, og Masons frieri optages og afspilles bagefter for alle tilstedeværende.

Ligeledes har Ronald Haver haft held til at finde det komplette »Lose That Long Face«-nummer, der rigtigt placeret danner en effektiv kontrast til en scene i hendes garderobe, hvor hun bryder sammen og betror sig til producenten Niles, fortæller om sin

frygt for ægtemandens mentale helbred.

Andre scener, der nu er kommet til filmen for første gang i næsten 30 år er: ni scener omkring Masons tilbud til Judy Garlands sangerinde om at skaffe hende adgang til filmstudiet. To scener, hvor Masons frikadelle kører en nervøs Judy Garland til en forpremiere på hendes første film. En scene, hvor Mason på TV ser reklamer og pludselig hører Judy Garlands stemme bag nogle marionetter. Brudstykker af scener er også blevet fundet – og er blevet forlænget med scener af faste billeder, fordi man ikke kunne finde de hele scener, og ialt mangler der nu blot syv minutter.

Ret beset gør det ikke filmen voldsomt meget bedre, men den nuanceres i forhold til den 154 minutter lange udgave, og jeg ville nødig undvære scenen, hvor Mason frier til Garland. Men bedst er dog fortsat den mirakuløse sekvens, hvor Judy Garland så enestående smukt tolker Harold Arlen og Ira Gershwins intenst smukke »The Man That Got away«. Det er Judy Garland på højden af hendes formåen. Det er mesterligt. Det får alt andet i filmen til at blegne, skønt der ellers er meget godt. Ikke mindst James Mason i en rigere facetteret rolle end man oftest har set ham.

Et vedholdende rygter hævder, at en samler i tide sikrede sig en komplet 16 mm kopi af filmen. Det er den slags rygter drømme næres af (»I wish to Christ it could be shown,« var Cukors spontane reaktion på rygten), men desværre holder rygten næppe. En ivrig, landsomfattende eftersøgning gav i hvert fald ikke det ønskede resultat. Men – drømme videre, det kan man da.

Per Calum

James Mason og Judy Garland (frierscenen) i »A Star is Born«

